

הפתח הלבוי

כ"ו תשרי ה'תשע"ה 9.10.15

מגזין מס' 349

שבת פרשת בראשית/מברכים חודש חשון

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

טבעת הקידושין האלוקית

"אם בחוקותי תלכו גו' ונתתי גשמיכם בעתם" - לימוד התורה וקיום המצוות הם טבעת הקידושין שבהם קידש הקב"ה את ישראל להתחייב לזון אותם ולפרנסם.

(על פי 'היום-יום' כ"ח תשרי)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

פרנסה נצחית ברת קיימא

חוסנו של האילן ועמידתו האיתנה כנגד כל הפגעים והרוחות המאיימות להזיזו ממקומו ולהפילו, תלויים בריבוי וחוזק שורשיו הנעלמים מעין כל רואה ובעומק חדירתם לקרקע. כך הדבר גם באדם, הנמשל לעץ השדה: לפי ערך ריבוי וחוזק שורשי אמונתו וחדירתם למעמקי עצם ההווה, כך נפתח לו לאדם בפנימיותו מקור חיות חבוי ומוצנע – מעיין אלוקי בלתי פגיע שלמעלה מהזמן והמקום – המעניק לו עוז ותעצומות נפש למלא שליחותו בתוך מגבלות הזמן והמקום, ללא תנאי ובכל המצבים.

להחדיר את הנצח בתוך החולף

אמנם אמונת האדם – בחינת 'אבינו שבשמיים' – מכיון שאינה דבר מובן מאליו, ובכל הקשור לחיי המעשה צריכה היא לחיזוק מתמיד, הרי שמן האדם נדרשת עבודה זו (של חיזוק אמונתו) בכוחות עצמו, וכמאמר חז"ל "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים". דוקא מעשיו הטובים של האדם (המקבל על עצמו את עול הציות לצווי החיים בגישה אחראית שלמעלה מטעם ודעת ומבלי להתחשב במצבי רוח משתנים) הם המחזקים ומעמיקים את שורשי אמונתו. המכניס עצמו למגמת יציאה מתמדת ממיצרי טבעו ומגבלותיו האנוכיים על מנת לזכך את הנהגתו היומיומית בהתאם לערכי רוח

'ישראל סבא' שהמליכם על עצמו, מתקיים בו מאמר חז"ל "כל שמעשיו מרובים מחכמתו, חכמתו מתקיימת".

מעשיך יקרבוך...

באחת מאגרותיו, כותב הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו: "סייח דעתו מעניני בריאותו, שכן יעבור (החרדות והמיחושים) על ידי התנהגותו המתאימה". על האדם להסיר את הדאגה מן הלב (כי לא זו בלבד שהדאגה כלל אינה מועילה, אלא עוד מקלקלת היא את ה'צינורות'), ותחת זאת עליו לטרוח בכל מאודו לעדן ולרומם מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו – לעשותם ביטוי ועדות נאמנה, כאן בעולם הזה הגשמי והחומרי, לאמונתו וערכיו. ולפי ערך הזדככות חייו המעשיים כך זוכה הוא ל'מרחב עצמי' שמור ומוגן, בו מאירה נתינת כח אלוקית הנשפעת עליו מצד (ובשל) ערכיו אלה עצמם, להחיותו להחלימו ולחזקו.

אשרי האיש

כאשר פועל האדם בבחירתו החופשית לשחרר עצמו מעבדות ליצריו ומפניות אישיות כשיקולי כדאיות, אילוצי דעת קהל וכו', וממליך על עצמו את 'הדותו' (יהודי מלשון מודה על האמת) בהתמדה ובצמיחה מחיל אל חיל – אזי כמו 'בורא' הוא בזה שמים (אמונה) וארץ (חיי היום יום) חדשים.

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

שימו לב: ביום חמישי של חול המועד סוכות לא יתקיימו שיעורים. השיעור הבא ביום חמישי כ"ה תשרי (8.10.15).

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-21:00) במושב חמד,
לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

שבת 'בראשית'

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

פרשת 'בראשית' מתחילה מחדש את המחזור השנתי של קריאת חמשה חומשי התורה. ההתבוננות בפרשה זו, בה מתוארת בריאת העולם, היא אבן היסוד לעבודת ה' בכל השנה.

לצאת לחיים בגישה נכונה

ישנו פתגם מפורסם של אדמו"רי חב"ד, אודות השפעתה של השבת הזאת על כל השנה: **"באופן שהאדם מעמיד את עצמו בשבת זו, כך תתנהל השנה כולה"**.

מרכזיותה זו של שבת בראשית דורשת ביאור. לכאורה, חג השבועות, שבו ניתנה התורה, הוא תאריך מרכזי יותר. ובכלל, ישנן פרשיות נוספות, שבהן מופיעים ציוויים יסודיים ומרכזיים בחיי יהודי. מה המיוחד בשבת בראשית?

אלא המיוחד בפרשה זו הוא, שבה מתוארת בריאת העולם. ידיעת עובדה זו וההתבוננות במשמעותה, הן אבן היסוד של עבודת ה' בכל השנה. ככל שיהודי חדור יותר במשמעותה של שבת בראשית, כך ייקל לו לעבוד את בוראו במשך כל ימות השנה.

מאמר תמידי

סיפור הבריאה נפתח ב"בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ". הרמב"ן מפרש, שהמילה 'בריאה' מורה על התהוות יש מאין. כלומר, לפני הבריאה לא היתה שום מציאות, היה אין ואפס, ומן האין הזה ברא הקב"ה את העולם.

זהו חידוש עצום, שאינו דומה לכל פעולת יצירה המוכרת לנו: יצירת מציאות של עולם – מאי מציאות –

מן האין והאפס המוחלט. לכן, כדי שהעולם הנברא אכן יישאר במציאותו ולא יחזור להיות אין ואפס, כפי שהיה בתחילה, צריך הקב"ה להוסיף לברוא אותו מחדש בכל רגע ורגע, בדיוק כפי שבראו בפעם הראשונה.

אין מציאות

בדרך זו מבאר רבנו הזקן בספר התניא את הפסוק: "לעולם ה' דברך ניצב בשמים" – שהמאמר האלוקי "יהי רקיע", שבאמצעותו נתהווה הרקיע, מאמר זה ניצב לעולם בתוך השמים כדי לקיימם. כי אם יפסיק הקב"ה את המאמר האלוקי, יחזרו השמים בו ברגע לאין ואפס כבתחילה.

משמעות הדבר היא, שמציאותו האמיתית של העולם היא המאמר האלוקי. לעולם עצמו אין שום קיום עצמאי. הוא עצמו, במהותו האמיתית, אינו אלא אין ואפס. כל קיומו של העולם אינו אלא המאמר האלוקי, אשר בורא ומקיים אותו בכל רגע ורגע. הרי שהמאמר האלוקי הוא אמיתת המציאות של הבריאה כולה.

העולם אינו מפריע

עתה נוכל להבין את מרכזיותה של שבת בראשית. פרשה זו מעניקה לאדם את ההתייחסות הנכונה לעולם. כשהוא יוצא לחיים, הוא נתקל בקשיים ובהפרעות. הוא צריך לשלב את עקרונות התורה בתוך מציאות החיים,

יהודי שיוצא אל החיים של כל ימות השנה כשהוא חדור בהכרה זו, יזכה שלא לראות בעניני העולם הפרעה לתורה. אדרבה, גם בשעה שהוא עוסק בעסקיו, יחזור במחשבתו ובפיו דברי תורה ויעסוק במעשים טובים, וכך תתנהל השנה כולה מתוך הצלחה בגשמיות וברוחניות.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",
על פי 'לקוטי שיחות' כרך א')

בתוך פעולותיו ועסקיו, ולפעמים נדמה שיש סתירה ביניהם.

אומרת לו התורה: **"בראשית ברא אלוקים"** – מציאות העולם אינה אלא עשרת המאמרות שבתורה, ובאותה תורה נאמר **"אנכי ה' אלוקיך"** וכתובות בה תרי"ג המצוות. לא תיתכן אפוא סתירה בין השניים; לא ייתכן שהעולם יפריע לקיום המצוות!

שבת בראשית מברכים חודש חשוון

בשבת שלפני ראש חודש, מודיעים בבית הכנסת ברוב עם אודות היום, השעה והרגע המדויק בו חל מולד הלבנה ובאיזה יום יחול ראש החודש. בשבת זו, פרשת 'בראשית', מכריזים: המולד יהיה ביום שלישי, חמש בבוקר, 51 דקות ו-10 חלקים. ראש חודש חשוון ביום השלישי וביום הרביעי הבא עלינו לטובה. לאחר מכן, בעומדו עם ספר התורה בידיו, מברך שליח הציבור את נוסח ברכת החודש, ומייחל עם הציבור כולו שהחודש הבא עלינו לטובה יהיה מבורך בגשמיות וברוחניות.

כתוב בפתק: על כמה יהודים פעלת שישתדלו לומר את כל התהילים בשבת מברכים?"
מתברכים כל הימים

כידוע, מן השבת, יום המנוחה וההתעלות, מתברכים כל ימות השבוע – הן הימים שלפניה והן אלה שלאחריה. הימים שקודם השבת הינם ימי הכנה לשבת, ועל הימים שלאחריה נמשכת השראתה. אמנם בשבת זו, בה מברכים החודש, נוספת מעלה יתירה – ממנה מתברך ראש החודש (הכולל את כל ימות החודש הבאים עלינו לטובה), על מועדיו והימים המיוחדים שבו.

בשבת זו, לאחר תפילת שחרית נוהגים להתוועד, שבת אחים גם יחד, כדי להכין ולעורר עצמנו להכנס לימי החודש הבא בשמחה ובטוב לבב מתוך הוספה בעניני נר מצוה ותורה אור.

אמירת תהילים בציבור

בשבת זו, השכם בבוקר, מתקבצים בבית הכנסת לאמירת כל ספר תהילים בציבור. אחרי אמירת התהילים יאמר 'קדיש יתום' מי שהוריו אינם בין החיים. ואם יש אזכרה או אבל ('חיוב') – יאמרו קדיש אחר כל ספר, ויאמרו תחילה ה'יהי רצון' המיוחד שאחרי כל ספר וספר. אחרי כן נוהגים ללמוד מאמר חסידות שיהיה מובן לכל, ולאחר הלימוד מתפללים תפילת שחרית.

אודות אמירת תהילים בציבור בשבת מברכים אמר אדמו"ר הרי"צ: "דבר אמירת תהילים האמור, אינו שייך לאיזה נוסח... ומצד אהבת ישראל... עלינו להשתדל בכל מיני השתדלות, אשר יוקבע בכל הבתי כנסיות באיזה נוסח שיהיה".

והוסיף על כך הרבי מליובאוויטש, נשיא דורנו:
"כשיבוא משיח, לא יידע שום 'קונצ'ים' אלא ידרוש...

הסיפור השבועי

ילדה מול השלטון

"אורחים לא נעימים באו אליך, מה", אמר/שאל ראש העיר. "מדוע 'לא נעימים'?!". ניסיתי להישמע רגוע ואדיב. "הכר נא את חברנו, מפקד המשטרה", הציג ראש העיר את האיש שלצידו. "האם ידוע לך מדוע באנו לכאן?", הוסיף ושאל. "כלל וכלל לא", עניתי.

"אינך יודע?!". התרעם הלה על תשובתי, "ומה בדבר ילדיך?".

"מה הבעיה איתם?", היתממתי.

"הם לא באים לבית הספר בשבת", אמר.

"הם לא מוכנים לכתוב בשבת ועל כן אינם מגיעים לכיתה", השבתי.

"אתה חייב להשפיע עליהם לבוא לבית הספר בשבת!", פסק ראש העיר.

"אינני תועמלן אנטי דתי", עניתי לו.

ראש העיר הרהר קצרות ואמר: "שלח את ילדיך לבית הספר. עליי מוטלת האחריות שהילדים יבואו לבית הספר בימים שבהם מתקיימים לימודים. יכתבו או לא יכתבו – זה לא ענייני".

מנהלת בית הספר מיהרה להתקומם. "לא אוכל להרשות שילדים הבאים לבית הספר יחרגו מהמסגרת ולא יכתבו בשבת", אמרה.

הביקור בביתנו הסתיים באזהרה חריפה של ראש העיר כי אם ילדי לא יבואו לבית הספר בשבת הקרובה, יעמידני למשפט.

בעקבות הביקור ואיומיו של ראש העיר, שנשמע הפעם החלטי מתמיד, קיימנו דיון בבית. הוחלט שבכל שבת ילך רק ילד אחד לכיתתו, בלי הילקוט ובלי הספרים וכלי הכתיבה. בשבת הראשונה נבחרה למשימה בתי בתיה, שהיתה אז כבת שתים עשרה.

באותם ימים התגוררנו ביישוב בולשוב, לא הרחק ממוסקווה. הבעיה המרכזית שהעסיקה אותי ואת בני ביתי היתה הקושי לשמור שבת. למזלי הטוב עבדתי בביתי, בייצור מטפחות, וכך נתאפשר לי לא לחלל שבת. אלא שדוקא מכיוון הילדים התעוררה בעיה קשה ביותר. ילדיי, שזמן רב לא הופיעו כלל בבית הספר המקומי, נאלצו להתחיל לפקוד אותנו, בעקבות לחץ עצום שהופעל עלינו. אף על פי כן, בימי שבת וחג נשארו בבית.

הנהלת בית הספר דרשה כי ילדינו יופיעו בכיתותיהם גם בשבתות ובחגים, וכי יבצעו את כל המטלות, כשאר הילדים. מבחינתנו הדבר לא בא בחשבון כלל. בבית הספר ניסו ללחוץ על הילדים להצהיר כי אביהם מונע מהם לבוא לבית הספר בשבת, אבל הם היו נבונים דיים לטעון כי ההחלטה באה מצידם, וללא שום לחץ שלי עליהם.

כעבור כמה שבועות התפרסם מאמר זועם בעיתון האזורי, וכותרתו: "הציבור כולו נקרא להתקומם". מתחת לכותרת נכתב, בין השאר, כי "אל יחשוב חזן שילדיו הם קניינו הפרטי. הילדים שייכים לציבור הסובייטי כולו, ועל כן אסור לנו להרשות שילדיו ייעדרו מבית הספר ביום שבת, מטעמי דת". הלחץ עלינו גבר והלך, והילדים היו חשופים בבית הספר להתקפות קשות עליהם.

שבת אחת, לאחר התפילה, הלכתי עם חתני, ר' משה גרינברג, לבית ידיד, כדי לברכו לרגל העובדה שבנו החל ללמוד חומש. התעכבנו שם שעה ארוכה וכשחזרנו לביתנו, הבחנתי בשוטר הניצב ליד פתח הבית. השוטר כבר ראה אותי ולכן לא יכולתי לסגת. נכנסתי פנימה ומצאתי את בני ביתי חיוורים ומבוהלים. מולם ישבו ראש העיר, אדם נוסף שלא הכרתי ומנהלת בית הספר המקומי.

ראש העיר ביקש להראות לו את יומני. היומן נשאר בכיתה מיום שישי, וכך יכולתי להראותו לו. הוא דפדף בו וראה שכל ציוני מהשבוע החולף – טובים. "ראש העיר נטל את הגיר ואמר: 'אמרי לי כיצד פותרים את התרגיל ואני ארשום במקומך'. אמרתי לו והוא כתב. אחר כך שאל את המורה, 'האם זה נכון?'. 'כן', ענתה לו המורה, 'אבל היא לא כותבת!'.

ראש העיר התעלם מדבריה. הוא פתח את יומני ורשם בו את הציון הגבוה ביותר. אחר כך פנה אל המורה ואל המנהלת ואמר להן: 'הניחו לה לשבת ולהקשיב לשיעורים', והלך". מאז נהפך הענין לנוהג קבוע. בכל שבת הלך ילד אחר לכיתתו ולא כתב. בעקבות המקרה עם ראש העיר פסק הלחץ על ילדינו. שוב נוכחנו כי עמידתנו האיתנה על שמירת התורה והמצוות, ועל קדושת השבת במיוחד, חזקה מכל לחץ, וסופה שניצחה.

(סיפורו של הרב אהרן חזן מבני ברק,
על פי ספרו 'נגד הזרם')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

אנחנו הלכנו לתפילה וכשחזרנו עיכבנו את ה'קידוש' עד שבתיה תשוב מבית הספר. כשהגיעה הביתה היתה חיוורת, והמתח הרב שחוותה ניכר היטב על פניה.

היא סיפרה מה עבר עליה: "השיעור הראשון היה בחשבון. המורה כתבה על הלוח תרגיל וקראה לי ראשונה לגשת אל הלוח. ניגשתי ואז הורתה לי המורה לקחת גיר ולפתור את התרגיל. סירבתי. המורה החלה לצעוק עליי ואף ניסתה לתחוב לי בכח גיר ליד. זה לא הועיל לה. היא קראה למנהלת, וזו באה עם סגנה. השניים החלו לצעוק ולאיים עליי. חזרתי והודעתי להם כי איני כותבת בשבת. הם הוסיפו לצעוק עליי בגרון ניחר, בעוד כל הכיתה יושבת ומביטה בנעשה, דרוכה ומתוחה לראות איך ייפול דבר.

"פתאום הופיע בכיתה ראש העיר. 'מה נשמע? הילדה חזן באה ללמוד?', שאל. 'הנה היא עומדת ליד הלוח!', השיבה לו המורה, 'אך בשום אופן אינה מוכנה לכתוב. היא טוענת שאסור לה לכתוב'.

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב – 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה – 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בראשית

מעשה בראשית

התורה מספרת אודות בריאת העולם על נבראיו העיקריים והכלליים – ארץ ושמים, גרמי השמים, צמחים ובעלי חיים וכיו"ב, המהווים יחדיו את העולם אותו אנו מכירים ובו אנו חיים. תהליך הבריאה נדרש ומפורש על ידי המפרשים השונים, ומקבל עומק ומשמעות מיוחדת בתורת הקבלה והחסידות. כאן מובאים הדברים על פי המפורש בפשט הכתובים אודות פרטי הבריאה בששת ימי בראשית:

ביום הראשון נבראים האור והחומרים היסודיים בבריאה כמו מים, אוויר ואדמה, ובאופן שמעורבים הם זה בזה. הבדלת האור מן החושך, מאפשרת הגדרת היום הראשון לבריאה.

ביום השני מחלק ה' את המים ל'מים עליונים' ו'למים תחתונים'. המים העליונים מקומם מעל הרקיע והתחתונים מכסים את הארץ.

ביום השלישי ניקווים המים התחתונים אל עמקי הים שבכדור הארץ ונחשפת ומתגלה היבשה. בציווי ה', מצמיחה הארץ מיני צמחים, עשבים, עצים ופירות.

ביום הרביעי נבראים מערכות וגרמי השמים – השמש (להאיר ביום), הירח והכוכבים (להאיר בלילה).

ביום החמישי נבראים הדגים ושאר יצורי המים, העופות וכל בעלי הכנף.

ביום השישי נבראים החיות, הבהמות ושאר כל היצורים החיים על האדמה. עתה, לקראת סיום מעשה בראשית, נברא האדם נזר הבריאה בצלם אלוהים, ומוענקת לו השליטה והממשלה על כל הנבראים שבים וביבשה.

יום השבת – יום שביתה ומנוחה

מלאכת בריאת העולם מסתיימת ביום השביעי, האחרון במעגל השבוע. ה' מברך את היום השביעי ומקדשו ליום שביתה ומנוחה כאות ועדות לבריאת העולם.

תכלית הבריאה – עבודת האדם

העולם אינו מגיע לשלמותו ותכליתו אלא על ידי עבודת האדם. התורה ממחישה זאת באומרה כי שיח השדה אינו צומח ללא ירידת גשמים, ומוסיפה ואומרת כי אין ה' מוריד גשמים כל עוד אין אדם לעבוד את האדמה.

שיאה של מלאכת מעשה בראשית היא בבריאת האדם. אף שגופו נברא גם הוא מחומר גשמי, נופח הקב"ה באפיו נשמת חיים המבדילה אותו לאין ערוך מיתר הנבראים.

האשה – עזר כנגדו

ה' מעמיד לפני האדם את כל בעלי החיים שכולם נבראו בזוגות, ובחכמתו הרבה קורא האדם לכל אחד

האדם. האשה נענשת אשר תתקשה ותסבול בעיבור ובלידה, ולעולם תשתוקק היא אל בעלה והוא ימשול בה. על האדם נגזר כי את פרנסתו לא יוציא מן האדמה (שנתקללה אף היא בגינו) אלא בעבודה קשה וביגיעה רבה. כמו כן, על מנת למנוע מן האדם לאכול גם מפרי עץ החיים (שאז יחיה הוא לנצח ובכך יונצח גם חטאו), מגרש הקב"ה את אדם וחוה מגן עדן ומעתה נגזר עליהם לחיות שנות חיים קצובות שאחריתן מוות וכליון.

מנחת קין ומנחת הבל

אדם וחוה מביאים לעולם שני ילדים – את קין ואת הבל. קין עובד האדמה מביא מנחה עלובה קרבן לה', מהגרועים שבגידולי האדמה. לעומתו מקריב הבל רועה הצאן מן המשובחים שבעדריו. ה' מקבל ברצון את מנחת הבל ודוחה את מנחת קין אחיו. לנוכח אכזבתו, מסביר ה' לקין הממורמר את ענין הבחירה החופשית – התביעה מן האדם לגבור על יצרו הרע המסיתו להפנות עורף לרצון העליון.

קין הפגוע והמקנא מנצל שעת כושר, ובהיותם לבדם בשדה קם הוא על הבל אחיו והורגו. הקב"ה גוזר על קין כי יהיה מסומן, מקולל ומנודה ע"י הבריות, ועל כן נע ונד יהיה ממקום למקום.

רק לאחר כמה דורות בא קין על עונשו הראוי לו. למך, צייד עיוור, דור שישי לצאצאי קין הנעזר בבנו תובל קין, הורג בשוגג בשעת צייד את קין סב סבו בזהותו אותו בטעות כחית השדה.

השתלשלות הדורות מאדם עד נח

התורה ממשיכה בסיפור התפתחות העולם, ומתארת את דמותו של נח הצדיק בדור המבול. בלא להרבות בסיפורי דברים, מפרטת התורה בקצרה את שלשלת צאצאי אדם וחוה (שת, אנוש ועוד שבעה דורות) עד

ואחד מהם בשמו הראוי לו (בהמשך, לאחר תיאור חטא עץ הדעת, מספרת התורה, כי גם לאשתו קרא האדם בשמה – חוה, להיותה אם כל חי). ולפי שרק האדם נברא יחידי (ללא בת זוג), על כן מחליט ה' כי הגיעה השעה שלא להשאירו יותר לבדו בעולם. הוא מפיל עליו תרדמה ויוצר מאחת מצלעותיו את האשה. מעתה על האדם לדבוק באשתו ולהקים עמה את התא המשפחתי למען יעמידו יחדיו צאצאים להמשך הדורות. אף שבאותה שעה אדם וחוה ערומים, מכל מקום אינם מודעים לכך ועל כן אינם בושים בזה כלל.

חטא עץ הדעת וקללתו

את האדם מניח הבורא בגן עדן בו צומחים שני עצים בעלי סגולה מיוחדת: **עץ החיים** שלפירותיו סגולת חיי נצח, ו**עץ הדעת** שהאוכל מפירותיו נחשף למושגי הטוב והרע שבעולם. ה' מצוה על האדם לשמור על הגן ומתיר לו לאכול מכל פירות הגן כאוות נפשו, אך מזהירו לבל יאכל מפרי עץ הדעת.

הנחש הקדמוני, השונה בתכלית מהנחש אותו אנו מכירים כיום (בששת ימי בראשית עדיין עומד היה על רגליו והיה מעולה וחכם משאר בעלי החיים), פונה לאשה ומשדלה לאכול מפרי עץ הדעת האסור באכילה. האשה מתפתה ורק טועמת מן הפרי ואף פועלת על בעלה להתכבד ממנו. טעימת פרי עץ הדעת פוקחת עיניהם ויוצרת אצל שניהם תחושת בושה ואי נוחות מעובדת היותם ערומים. על כן תופרים הם לעצמם חגורות מעלי התאנה לכיסוי גופם.

הקב"ה מעניש את הנחש המחטיא ואת אדם וחוה החוטאים. על הנחש נגזר כי יהיה ארור מכל חית השדה, רגליו ינטלו ממנו ומעתה יזחל על גחוונו ויטעם תמיד את טעם העפר. כמו כן ישים ה' איבה תמידית בינו לבין

לא לזלזל ברגע קטן

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו..."

פרשת בראשית מתארת כיצד ברא הקב"ה את העולם בשישה ימים. סיפור הבריאה מסתיים במילים: "ויכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה". ממילים אלו משמע, שהקב"ה כילה את מלאכתו ביום השביעי, ביום שבת קודש!

מפרש רש"י: "בשר ודם, שאינו יודע עתיו ורגעיו, צריך להוסיף מחול על הקודש. אבל הקב"ה, שיודע עתיו ורגעיו, נכנס בו כחוט השערה... ונראה כאילו כילה בוביום". כלומר: הקב"ה עסק במלאכת הבריאה ממש עד כניסת השבת, עד שנראה היה כאילו כילה את המלאכה ביום השבת.

לנצל כל דבר

אלא שעדיין עלינו להבין: אמנם נכון שעל פי ההלכה אין בכך איסור, שכן מדובר ב'חוט השערה' בלבד, אבל לשם מה היה צורך להידחק כל כך? זאת ועוד: הרי סיפורי התורה אינם סיפורים בעלמא; מה הדבר הזה אמור ללמדנו?

יש לומר, שבהידחקות זו של הקב"ה לעסוק במלאכת הבריאה עד השנייה האחרונה, הוא ממחיש לנו עד כמה צריך לייקר כל רגע ורגע ולנצלו עד תומו. "לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה", אומרים חז"ל. כל חפץ, כל כישרון וכל רגע – יש להם תכלית וייעוד. אם בשנייה שנותרה עד השבת יש אפשרות להוסיף ולעשות משהו – מורה לנו הקב"ה את הדרך וממלא גם שנייה זו בתכליתה ובייעודה.

לכל אדם תפקיד

במעשהו זה, מקל עלינו הקב"ה להבין את ההקפדה הקיצונית של התורה על ניצולו המלא של הזמן. למשל, יהודי השרוי באוהלה של תורה, חייב על פי ההלכה לנצל כל דקה פנויה ללימוד התורה. חברו, שהוא בבחינת 'בעל-עסק', יוצא ידי חובת "והגית בו" ב'פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית", ואילו הוא, אף אם למד עשרים ושלוש שעות וחמישים ותשע דקות ובזבז לריק רק את הדקה האחרונה, הרי הוא נכלל בהגדרה החמורה של "דבר ה' בזה"!

אלא הענין הוא, שלכל אדם תפקיד ומטרה. ל'בעל עסק' תפקיד משלו ול'יושב אוהל' תפקיד משלו. תפקידו של 'יושב אוהל' הוא – להקדיש את כל הכוחות ללימוד התורה. על כן, כשיש לו רגע פנוי והוא אינו מנצלו, הוא גורם שבריאה של הקב"ה תלך לבטלה.

מעשינו משלימים

יש בדבר זה גם לקח רב משמעות לנו, שזכינו לחיות באלף השישי, בסופו ממש: יבוא יהודי ויטען – מה יכולים כבר מעשיי להוסיף על עבודתם של דורות רבים שהיו לפניי, ובהם האבות, משה רבנו, הנביאים, התנאים וכו' וכו'? לכן בא הקב"ה ונכנס ביום השביעי כ"חוט השערה", כדי להורות: דוקא ב'חוט השערה' האחרון תלויה שלמות כל מלאכת הבריאה! דוקא עבודתנו ה'פעוטה' היא זו שמשלמה את כל העבודה הגדולה של ששת אלפי השנים, והיא המביאה אותה לידי תכליתה: לאלף השביעי של הגאולה השלימה, ה"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים".

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ה')

חסידות על הפרשה בראשית

תכלית הבריה בראשית (א,א)

**בראשית ברא: בשביל התורה שנקראת ראשית...
ובשביל ישראל שנקראו ראשית (רש"י)**

יש השואלים: אם לימוד החסידות חשוב וחיוני, מדוע נתגלתה החסידות רק בדורות האחרונים?

תשובה לכך ניתן למצוא בדברי רש"י, שהעולם נברא בשביל התורה ובשביל ישראל. הגע עצמך – עד הולדת היהודי הראשון, אברהם אבינו, עברו כאלפיים שנה. מתן תורה אף התרחש מאוחר יותר, אלפיים ארבע מאות ארבעים ושמונה שנה לאחר הבריה.

והלוא דבר הוא! העולם לא נברא אלא בשביל התורה ובשביל ישראל ואף על פי כן חלף זמן רב ביותר עד לידתו של אברהם, ותקופה ארוכה עוד יותר עד מתן תורה!

במשך כל תקופה זו, סברו הבריות שהעולם נברא בשבילן, בשביל עניניהן הגשמיים ואפילו לא עלה על דעתן שקיימת תכלית פנימית ונעלית יותר בבריה. נמצאנו למדים שאין בזמן הרב שחלף כדי ללמד על תכלית כוונת הבריה, שהיא כאמור, התורה וישראל. וכך גם בענין תורת החסידות, אין זה חשוב כמה זמן חלף עד שנתגלתה, העיקר שסוף סוף זכינו לכך.

בני ישראל הם עטרת תפארת העולם; התורה היא עטרת תפארת בני ישראל; ותורת החסידות היא עטרת תפארת של בני תורה.

(ספר השיחות' תש"ד)

חיים יהודיים בכל המצבים

**בראשית ברא אלקים (א,א)
"הקב"ה ברא כל הנבראים מאפיסה מוחלטת...
יש מאין" (רמב"ן)**

העובדה שהעולם נברא מאין ואפס המוחלט, מוליכה בהכרח למסקנה שחידוש עצום זה חל מחדש בכל רגע

(כמבואר בתניא), והיינו, שהנברא כשהוא לעצמו – הרי גם עתה הוא אין ואפס, וכל קיומו הוא משום שהקב"ה מהווה אותו בתמידות. מי שמתבונן בענין זה ומגיע לידי הכרה זו – יעשה גם את עיסוקיו הגשמיים כלים לאלוקות.

(לקוטי שיחות' כרך א')

שליחות היהודי - לגלות אלוקות בעצמו ובכל פרט בבריה בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א,א)

בכל הנבראים, הן בצבא השמים והן בצבא הארץ יש כח אלוקי המהווה, מחיה ומקיים אותם בכל רגע ורגע. חיות אלוקית זו היא "מציאותו האמיתית של כל נברא" (כי בלעדיו היה הנברא אין ואפס). אלא שהיא בהעלם מהנברא אשר אינו חש אותה והוא מרגיש את עצמו כמציאות המתקיימת בפני עצמה. זוהי אפוא ראשית העבודה, לפעול שתתגלה החיות האלוקית שבכל דבר ודבר.

וזהו שנאמר:

"בראשית" – התפקיד הראשון הוא,

"ברא אלקים" – לגלות את הנפש והחיות האלוקית.

"את השמים" – המצויה בצבא השמים,

"ואת הארץ" – והמצויה בכל צבא הארץ.

כשם שהכח האלוקי שבכל דבר בעולם, מוסתר ונעלם ויש צורך לגלותו, כך (ובמידה יתירה) קיים הענין בכל יהודי ויהודי. לכל אחד מישראל יש נפש אלוקית שהיא "חלק אלוקה ממעל ממש". ואולם מחמת שהיא מלובשת בגוף ובנפש הבהמית, הם מסתירים ומעלימים עליה. תפקידו של היהודי אפוא הוא לבטל העלם זה ולגלות את נפשו האלוקית.

(לקוטי שיחות' כרך ב')

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים שיעורים וניגונים
(באיכות HD)

סדר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

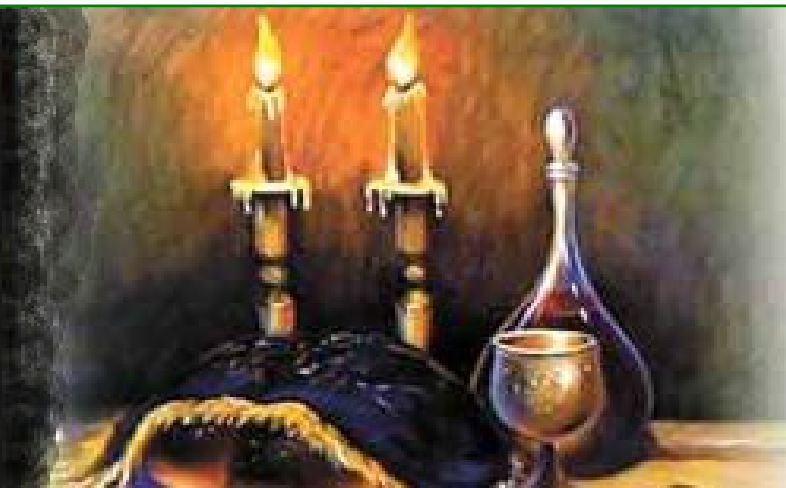
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

Tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
18:50	17:39	י-ם
18:52	17:54	ת"א
18:51	17:45	חיפה
18:53	17:57	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון